

?htiyaç Odakl? Yönetim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?htiyaç Odakl? Yönetim Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23138>

Özet

İhtiyaç Odaklı Yönetim Ölçeği, eğitim kurumlarında yöneticilerin öğretmen ihtiyaçlarını ne ölçüde algıladığını ve bu ihtiyaçlara yönelik yönetim uygulamalarını belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik ölçek aracıdır. Bu uyarlama çalışması, yöneticilerin öğretmenlerin mesleki, sosyal ve kişisel gereksinimlerine karşı gösterdikleri duyarlılığı ve destekleyici yönetim davranışlarını değerlendirme hedefler. Ölçek, eğitim bilimleri alanında, özellikle okul yönetimi ve örgütsel davranış araştırmalarında kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

İhtiyaç Odaklı Yönetim, Öğretmen İhtiyaçları, Okul Yönetimi, Örgütsel Davranış, Psikometrik Ölçek, Uyarlama, Eğitim Bilimleri

Yazarlar

Ümit Kahraman, Turgut Sarı, Fatih Nayir

Amaç

İhtiyaç Odaklı Yönetim Ölçeği'nin temel amacı, okul yöneticilerinin, çalışanlar olan öğretmen kadrosunun temel ve gelişimi ihtiyaçlarını ne derece dikkate aldığını ve yönetim stratejilerini bu ihtiyaçlar doğrultusunda şekillendirip şekillendirmediğini ölçmektir. Bu ölçek, eğitim organizasyonlarında insan kaynakları yönetiminin kalitesini ve yönetimin destekleyici rolünü değerlendirmede kritik bir rol oynamaktadır.

Ölçek, aynı zamanda, yöneticilerin ihtiyaçları göz ardı eden veya yalnızca görev odaklı yönetim stillerine kayıpla, çalışan memnuniyetini ve örgütsel bağlılığı arttıracak ihtiyaç merkezli yaklaşımları belirlemeye yardımcı olmayı hedefler. Bu sayede, eğitim politikalarını ve yöneticilik eğitimlerinin geliştirilmesine veri sağlaması amaçlanmıştır.

Yapı

İhtiyaç Odaklı Yönetim Ölçeği, yöneticilerin öğretmenlerin gereksinimlerine yönelik algılarını ve davranışlarını ölçen bir yapıyı temsil eder. Ölçeğin altında yatan psikolojik yapı (konstrukt), yöneticinin empati düzeyi, destekleyici liderlik davranışları ve çalışanların motivasyonunu arttırmaya yönelik stratejileridir. Ölçek, genellikle Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi gibi temel teorik çerçevelerle ilişkilendirilebilecek, ancak eğitim bağlamına özgü ihtiyaç alanları (mesleki gelişim, özerklik, takdir vb.) kapsayan boyutlardan oluşur.

Ölçeğin orijinal dilinden Türkçeye yapılan uyarlama süreci, kültürel ve dilsel edilebilirliği sağlamak

üzere titizlikle yürütülmüştür. Bu yapı, okul yönetimi literatüründeki destekleyici liderlik ve öğretmen refah kavramlarıyla doğrudan ilişkilidir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, orijinal araştırmada makalesinde detaylı olarak sunulmuştur. Geçerlik (Validity), ölçeğin gerçekten ölçmek istediği yapıyı ölçüp ölçmediğini gösteren temel psikometri göstergesidir.

Kahraman, Sarı ve Nayir (2021) tarafından yürütülen uyarlama çalışmasında, yapı geçerliği, kapsam geçerliği ve ayrırt edici geçerlik gibi çeşitli geçerlik türlerinin incelendiği varsayılmaktadır. Özellikle faktör analizi sonuçları, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu alt boyutlara sahip olduğunu doğrulamak için kullanılmıştır. Geçerlik katsayıları ve istatistiksel test sonuçlarının tamamına makalenin orijinalinde ulaşılabilir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik (Reliability) analizi, ölçek maddelerinin iç tutarlılığı ve ölçüm sonuçlarının zaman içinde istikrarlı olup olmadığını belirler. Bu ölçeğin güvenirlilik incelemeleri de ilgili makalede mevcuttur.

Genellikle iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri, ölçeğin güvenirliliğini rapor etmek için kullanılır. İhtiyaç Odaklı Yönetim Ölçeği'nin alt boyutları ve genel ölçek için hesaplanan Cronbach Alfa değerleri, ölçeğin yüksek düzeyde güvenirliliğe sahip olduğunu göstermektedir. Bu detaylı güvenirlilik verileri, çalışmanın tam metninde (iojes.net linkinde) yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliğini test etmek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve/veya **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yöntemleri uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe örnekleme de korunduğunu veya uygun şekilde yeniden yapılandırıldığını göstermiştir.

Faktör analizi sonuçları, maddelerin hangi alt boyutlar altında toplandığını, faktör yüklerini ve açıklanan varyans oranlarını içerir. Bu sonuçlar, ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı ölçtüğünü ve her bir boyutun, yöneticilerin ihtiyaç odaklı yönetim davranışlarındaki farklı yönünü temsil ettiğini teyit etmektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Psikometrik Ölçek)

Format: Orijinal makalede belirtilmese de, bu tür psikometri ölçeklerinin genellikle 5'li veya 7'li **Likert Tipi Derecelendirme** formatında olduysa varsayılmaktadır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Eğitim kurumlarında görev yapan yöneticiler ve öğretmenler.

Age Group: Yetişkin (Çalışan Nüfus)

Population Details: Türkiye'deki çeşitli ilkökul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenler örnekleminde üzerinde uygulanmıştır.

Test Methodology: Anket yöntemiyle toplanan veriler kullanılarak, yöneticilerin öğretmenlerin ihtiyaçları algılama düzeylerini ölçmeye dayalı raporlama ölçek metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Yönetimi, Destekleyici Liderlik, İnsan Kaynakları Yönetimi, Örgütsel Adalet, Öğretmen Refahı, Psikometri

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Ümit Kahraman (drumitkahraman@gmail.com)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2021 yılında yayımlanan araştırmaya kapsamında geliştirilmiş ve kullanılmaktadır. Ticari olmayan akademik araştırmalar için kullanım izinleri genellikle sorumlu yazar (Ümit Kahraman) ile iletişime geçilerek alınmalıdır. Ölçeğin kullanımına dair herhangi bir ücret bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [ihtiyac-odakli-yonetim-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kahraman, U., Sari, T., & Nayir, F. (2021). Do manager see teachers' needs. *International Online Journal of Educational Sciences*, 13(3), 649-663. (Makalenin tam metnine [iojes.net](#) adresi üzerinden erişilebilir.)

?htiyaç Odakl? Yönetim Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta aç?kça listelenmemi?tir. Maddeler, yukar?da belirtilen akademik makalenin tam metninde yer almaktadır ve ölçe?i kullanmak isteyen ara?t?rmac?lar?n bu kayna?a ba?vurmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM